

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

ΣΤ΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Σχολική βία»

Συγγραφή: ΜΙΧΑΛΑΚΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ

Εφαρμογή: ΚΟΛΟΣΙΔΟΥ ΣΟΦΙΑ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2014

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας πρωτοβάθμιας:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Σχολική βία

Εφαρμογή σεναρίου

Σοφία Κολοσίδου

Δημιουργία σεναρίου

Κατερίνα Μιχαλάκου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Στ΄ Δημοτικού (σε συνδιδασκαλία με την Ε΄)

Σχολική μονάδα

2/θέσιο Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο Μεσιανού, Πέλλας

Χρονολογία

Από 30-10-2014 έως 06-11-2014

Διδακτική/θεματική ενότητα

Δεν αντλεί από σχολικά βιβλία

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

Ι. Φιλολογικής ζώνης

Νεοελληνική Λογοτεχνία

II. Άλλα γνωστικά αντικείμενα

Αισθητική Αγωγή: Εικαστικά

Αισθητική Αγωγή: Μουσική

Αισθητική Αγωγή: Θεατρική Αγωγή

III. Ημιτυπικές και άτυπες διαδικασίες εκπαίδευσης

Αγωγή Υγείας

Ερευνητικές Εργασίες – Project

Θεατρική Αγωγή

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 10 διδακτικές ώρες.

Χώρος

I. Φυσικός χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής, αίθουσα θεατρικής αγωγής (πολλαπλών χρήσεων), αίθουσα εκδηλώσεων.

II. Εικονικός χώρος

Ιστοσελίδα τάξης και σχολείου.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Για την υλοποίηση του σεναρίου απαιτείται η ύπαρξη εργαστηρίου Η/Υ ή μονάδα φορητών υπολογιστών για να μπορούν οι μαθητές σε ομάδες να δουλεύουν τις δραστηριότητες του σεναρίου. Επίσης χρειάζεται βιντεοπροβολέας για την επίδειξη σημείων της διαδικασίας. Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να έχει στη διάθεσή του την ταινία « εγώ, ο απαισιότατος 2». Αυτό μπορεί να γίνει είτε με ενοικίαση ή να κατεβάσει την ταινία με κάποιο πρόγραμμα.

Αναφορικά με τις γνώσεις Η/Υ που χρειάζονται από εκπαιδευτικό και μαθητές, αυτές περιορίζονται σε απλές γνώσης χρήσης Η/Υ καθώς και μια εξοικείωση σε προγράμματα σχετικά με την κατασκευή ιδεολογικών χαρτών

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Μιχαλάκου Κατερίνα, Νεοελληνική γλώσσα, «Σχολική βία», ΣΤ' Δημοτικού.

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο είναι πρωτότυπο στη σύλληψη.

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το φαινόμενο της ενδοσχολικής βίας συζητιέται τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότερο. Οι λόγοι είναι αρκετοί και πολυδιάστατοι. Η οικονομική κρίση των τελευταίων χρόνων και τα επακόλουθά της, όπως ανεργία και ταυτόχρονη αλλαγή στις κοινωνικές και πολιτικές δομές, ίσως αποτελούν κάποιους από τους λόγους της αναζωπύρωσής της. Το παρόν σενάριο επιχειρεί να ευαισθητοποιήσει τους μαθητές προς την κατεύθυνση της καταστολής των ποικίλων μορφών βίας που υπάρχουν μέσα στο σχολικό περιβάλλον, κυρίως μέσα από δύο συνιστώσες:

- τη συνειδητοποίηση από τους μαθητές πράξεων βίας και
- την προσπάθεια περιορισμού τέτοιων εκδηλώσεων μέσα από δραστηριότητες που μαθαίνουν στα παιδιά την αξία της 'συλλογικότητας' και της 'ομαδικότητας' και τις αρνητικές συνέπειες που μπορεί να έχει ένας ανταγωνισμός που καταλήγει σε βία.

Το σενάριο χωρίζεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος οι μαθητές προσπαθούν να καταλάβουν πώς γεννιέται μια πράξη βίας μέσα από δραστηριότητες που μαθαίνουν περισσότερο τον εαυτό τους και το πώς μπορούν να ερμηνευτούν από τους άλλους κάποιες χειρονομίες, γκριμάτσες κλπ. Στο δεύτερο μέρος οι δραστηριότητες έχουν

περισσότερο ομαδικό χαρακτήρα και μαθαίνουν στα παιδιά την αξία της συλλογικότητας και της έλλειψης ανταγωνισμού.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται το φαινόμενο οι μαθητές να αλλάζουν σχολικό περιβάλλον επικαλούμενοι ότι έχουν πέσει θύματα σχολικής βίας. Η βία αυτή μπορεί να παρουσιαστεί με διάφορα πρόσωπα. Μπορεί να είναι λεκτική, σωματική ή ακόμα και ψυχολογική. Αυτή η τελευταία μορφή είναι ίσως και η πιο ύπουλη, αφού δεν είναι εύκολα αναγνωρίσιμη. Το σενάριο προσπαθεί μέσα από ένα διαλογικό τρόπο να εμπλέξει τους μαθητές σε αυτό το προβληματικό πεδίο και να τους καταστήσει κοινωνούς της ίδιας τους της γνώσης. Ξεφεύγει από την ξερή αναμετάδοση γνώσεων, ανοίγει τις πόρτες του στην κοινωνία και θωρακίζει τους μαθητές με γνώσεις και αξίες προκειμένου να αντεπεξέλθουν και να διαχειρίζονται ικανοποιητικά δύσκολες κοινωνικές συνθήκες και προκλήσεις που μπορεί να βιώσουν ως ενήλικες.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Μέσα από τη διδασκαλία του σεναρίου οι μαθητές/-τριες αναμένεται ότι θα προσπαθήσουν:

- να διαχειρίζονται σωστά τα συναισθήματά τους, καλλιεργώντας ταυτόχρονα την αξία της ενσυναίσθησης·
- να μαθαίνουν να βλέπουν τα πράγματα από διαφορετική οπτική γωνία περιορίζοντας έτσι τον όποιο εγωκεντρισμό τους·
- να αντιλαμβάνονται τις αρνητικές συνέπειες που έχει η βία·

- να εργάζονται ομαδικά και να λύνουν τις διαφορές τους μέσα από τη συνεργασία και το διάλογο.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές/-τριες επιδιώκεται να:

- ασκηθούν στη δημιουργία πολυτροπικών κειμένων μέσα από την κατασκευή αφίσας·
- ασκηθούν σε κείμενα προσκλήσεων·
- δημιουργήσουν διαλόγους που θα τους ενσωματώσουν σε θεατρικό κείμενο·
- γνωρίσουν τα δομικά στοιχεία της αφήγησης·
- αφηγούνται σε πρώτο ή τρίτο πρόσωπο δικές τους εμπειρίες.

Γραμματισμοί

Οι μαθητές/-τριες θα μπορέσουν:

- να ασκηθούν στη δημιουργία εννοιολογικών χαρτών·
- να φτιάχνουν πολυτροπικά κείμενα ενσωματώνοντας εικόνες στα γραπτά τους·
- να ασκούν αυτοκριτική·
- να καταλάβουν ότι τα ΜΜΕ μπορεί να προβάλλουν και να υποστηρίζουν σκηνές βίας λόγω της εύκολης κατανάλωσης και του συνακόλουθου γρήγορου και εύκολου κέρδους

Διδακτικές πρακτικές

Μέσα από τις δραστηριότητες του σεναρίου οι μαθητές ανακαλύπτουν πλευρές του εαυτού τους που πιθανόν να τούς ήταν άγνωστες. Μαθαίνουν να σέβονται τις επιθυμίες και τα «θέλω» των συμμαθητών τους μέσα από τον διάλογο και τη συνεργασία. Επιπλέον, μέσα από τη διαδικασία του θεατρικού παιχνιδιού μπαίνουν

στο ρόλο του θύματος, ταυτίζονται συναισθηματικά με ένα άλλο άτομο και εν δυνάμει μπορούν να κατανοήσουν τη συμπεριφορά του, καθώς και τα κίνητρα που την ώθησαν να εκφραστεί. Η διαδικασία αυτή της ενσυναίσθησης αποτελεί ένα εξαιρετικό εργαλείο επικοινωνίας, αφού μέσω αυτής μπορούν οι μαθητές να μπουν στη θέση του θύματος, χωρίς να χάσουν την ακεραιότητα της δικής τους ύπαρξης.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Κατά τη διάρκεια της προηγούμενης σχολικής χρονιάς έτυχε να πάρουν μετεγγραφή σε άλλο σχολείο κάποιοι μαθητές επικαλούμενοι ότι είχαν πέσει θύματα σχολικής βίας. Το θέμα αυτό προβλημάτισε έντονα τον σύλλογο διδασκόντων και αποφασίσαμε να σχεδιάσει ο καθένας και από μία διαφορετική δράση για την καταπολέμηση του φαινομένου. Αποφάσισα να κάνω κάτι με αφετηρία το μάθημα της φιλαναγνωσίας και μάλιστα με το απόσπασμα της «Αστραδενής» που υπάρχει στο *Ανθολόγιο*.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Η επαφή με τη λογοτεχνία και το θέατρο και η πνευματική και ψυχική καλλιέργεια που αυτή συνεπάγεται περιλαμβάνεται μέσα στους στόχους του Π.Σ. Επιπλέον, οι μαθητές μαθαίνουν να διαχειρίζονται δύσκολες κοινωνικές καταστάσεις και ετοιμάζονται να βγουν και να μετέχουν στον έξω κόσμο με δύναμη και ενεργητικότητα.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Αξιοποιείται η χρήση βιντεοπροβολέα για την προβολή σκηνών της ταινίας καθώς και των εργασιών των μαθητών. Έτσι η νέα γνώση πραγματοποιείται και με έναν εναλλακτικό τρόπο, αυτόν της οπτικοποίησης. Επιπλέον, μέσα από την ενασχόλησή τους με προγράμματα κατασκευής εννοιολογικών χαρτών, οι μαθητές μπορούν να

βάλουν τις σκέψεις τους σε σειρά και να κατηγοριοποιούν τις ιδέες τους για περαιτέρω ανάλυση.

Κείμενα

«Η Αστραδενή στο νέο της σχολείο», *Ανθολόγιο λογοτεχνικών κειμένων Ε' & ΣΤ' Δημοτικού*, Γ' τόμος, κεφάλαιο Δ4.

«Εγώ, ο απαισιότατος 2» τανία

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η & 2η διδακτική ώρα

Δεν δόθηκαν τα δύο πρώτα φύλλα εργασίας λόγω της έλλειψης χρόνου, ώστε να κάνουν και τα τρία σχεδιαγράμματα ψηφιακά, εξαιτίας του αργού ρυθμού πληκτρολόγησης των παιδιών. Το ενδιαφέρον εστιάστηκε στην εξοικείωση των μαθητών με τη φιλοσοφία της δημιουργίας σχεδιαγραμμάτων αρχικά έντυπα και στη συνέχεια ψηφιακά και στην ανάδειξη των δομικών στοιχείων της αφήγησης. Ένας ακόμα λόγος που συντέλεσε στη μη χρησιμοποίηση των φύλλων ήταν η ικανότητα των μαθητών να χειρίζονται το διαδικτυακό περιβάλλον pptlet για τη δημιουργία ιδεογραμμάτων, αφού το είχαν χρησιμοποιήσει και σε προηγούμενες δραστηριότητες. Παρόλα αυτά οι ερωτήσεις που προτείνονται στο δεύτερο φύλλο εργασίας γράφτηκαν στον πίνακα και απαντήθηκαν από τις ομάδες.

Το δίωρο ξεκίνησε με την σιωπηρή ανάγνωση των μαθητών/τριών του αποσπάσματος της *Αστραδενής* από τα κείμενα του *Ανθολογίου*. Το απόσπασμα που υπάρχει στο *Ανθολόγιο* τιτλοφορείται «Η Αστραδενή στο νέο της σχολείο» και έχει να κάνει με την προσπάθεια εγκλιματισμού ενός κοριτσιού που έχει μετακομίσει με την οικογένειά της στην Αθήνα από τη Σύμη. Έπειτα ακολούθησε συζήτηση για το περιεχόμενο του κειμένου και κάποιες ερωτήσεις κατανόησης. Στη συνέχεια προχωρήσαμε και εντοπίσαμε μερικά από τα δομικά στοιχεία του κειμενικού είδους της αφήγησης, όπως το μέρος και τον τόπο όπου διαδραματίζεται η ιστορία, τους πρωταγωνιστές, τα γεγονότα που αναφέρονται και τη χρονική τους σειρά κ.ά. Στη

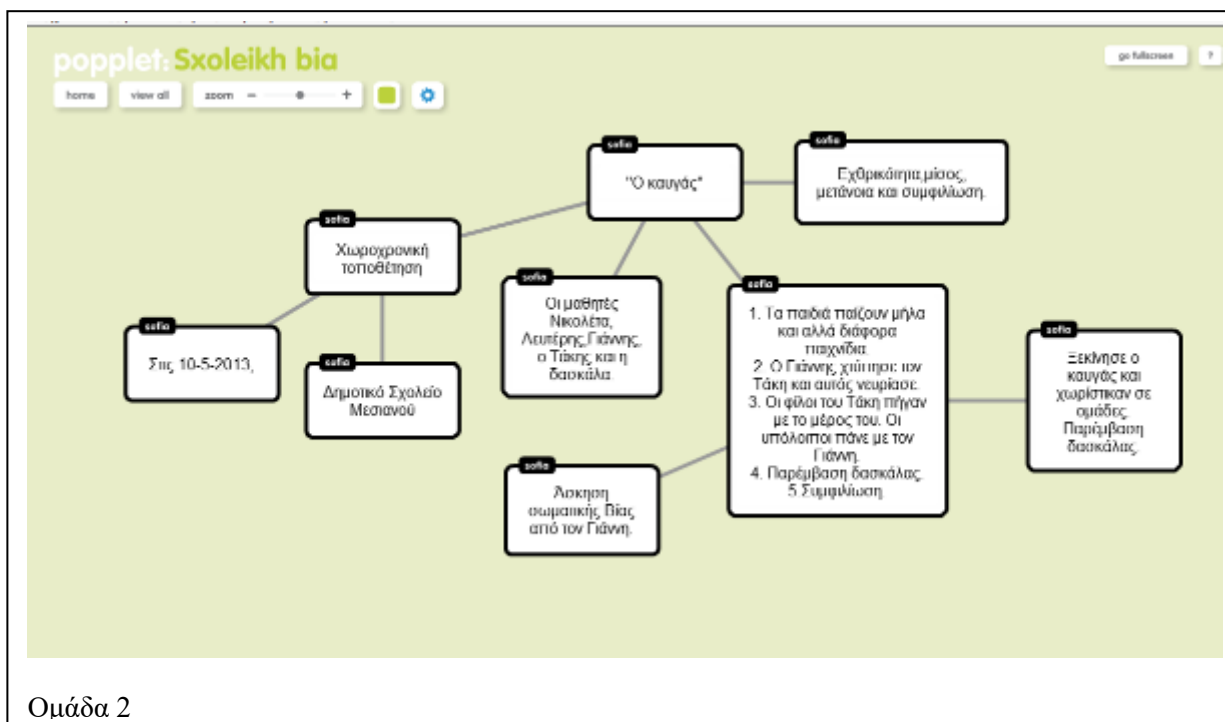
συνέχεια τους ζητήθηκε να φτιάξουν στην ολομέλεια στον πίνακα ένα ιδεόγραμμα με τα δομικά στοιχεία του αφηγηματικού κειμένου.

Με την ολοκλήρωση του σχεδιαγράμματος παραθέσαμε κι άλλα στοιχεία που συνθέτουν την εικόνα ενός αφηγηματικού κειμένου, όπως:

- Σωστή επιλογή χρόνων
- Πρωτοπρόσωπη ή τριτοπρόσωπη αφήγηση
- Ενσωμάτωση διαλόγου ή και περιγραφής μέσα στην αφήγηση
- Σωστή χωροχρονική σειρά των γεγονότων

Τα αναλύσαμε με βάση τις πληροφορίες του κειμένου και οι ομάδες κλήθηκαν να δημιουργήσουν σε χαρτί τον δικό τους εννοιολογικό χάρτη με τα νέα στοιχεία. Στη συνέχεια δόθηκε το φύλλο εργασίας 3, όπου ζητήσαμε από τους μαθητές να φτιάξουν στο portfolio ένα πλάνο σαν το πρώτο ιδεόγραμμα ([ομάδα 1](#) και ομάδα 2) και στη συνέχεια με βάση αυτό θα παρήγαγαν το δικό τους αφηγηματικό κείμενο με μια ιστορία που συνέβη στον χώρο του σχολείου και τους έκανε να στεναχωρηθούν.

Με το ιδεογράφημα ολοκληρώθηκε το δίωρο. Τα κείμενα χωρίστηκαν σε τρία κομμάτια. Ο κάθε μαθητής ανέλαβε ένα κομμάτι από το κείμενο που θα έγραφε η ομάδα του και κλήθηκε να το προετοιμάσει αναλυτικά στο σπίτι με βάση το σχεδιάγραμμα της ομάδας του. Έτσι την επόμενη μέρα κάθε μαθητής θα παρουσίαζε το τμήμα του κειμένου με το οποίο ασχολήθηκε στα υπόλοιπα μέλη της ομάδας του και με τις κατάλληλες προσαρμογές θα δημιουργούσαν την ομαδική τους αφήγηση.

Για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα δόθηκαν σαφείς οδηγίες για τον τρόπο δόμησης της ιστορίας και παρουσίασής της στην ολομέλεια.

3η & 4η διδακτική ώρα

Τα παιδιά, έχοντας ήδη προετοιμάσει το τμήμα της αφήγησης που είχαν αναλάβει, δούλεψαν ομαδικά, συνέγραψαν και παρουσίασαν στην ολομέλεια της αφήγησή τους (βλ. «Τεκμήρια»). Στο σημείο αυτό τους ζητήθηκε μετά από κάθε παρουσίαση να

κάνουν μια αυτοαξιολόγηση του κειμένου τους ως προς το αν πληροί τα δομικά στοιχεία της αφήγησης και της συνεργασίας τους (σημεία που τους φάνηκαν δύσκολα ή εύκολα).

Αφού ολοκληρώθηκαν οι παρουσιάσεις, προσπαθήσαμε να μπούμε στην ψυχολογία της Αστραδενής, αγγίζοντας ταυτόχρονα και τη θεματική του σεναρίου, κάνουμε ερωτήσεις όπως:

- ✓ Με ποιο τρόπο συμπεριφέρθηκαν στην Αστραδενή οι συμμαθητές της και την έκαναν να αισθάνεται άσχημα;
- ✓ Τι νομίζετε ότι θα έπρεπε να είχαν κάνει;
- ✓ Αν ήσασταν στη θέση της Αστραδενής πώς θα αισθανόσασταν;
- ✓ Τι θα μπορούσατε να αλλάξετε για να κάνετε την Αστραδενή να νιώσει καλύτερα;

Στο σημείο αυτό μοιράστηκε το τρίτο φύλλο εργασίας και οι μαθητές κατέγραψαν τα δικά τους συναισθήματα που θα ένιωθαν κάτω από συγκεκριμένες περιστάσεις. Διαβάσαμε επιλεκτικά κομμάτια από το μυθιστόρημα που καταδεικνύουν τη δυσαρέσκεια και την ειρωνεία που εισπράττει η Αστραδενή από τους άλλους και στη συνέχεια κλήθηκαν τα παιδιά να τα δραματοποιήσουν ανακρίνοντας κάθε φορά έναν ήρωα σχετικά με τις πράξεις του και τη συμπεριφορά του. Τα παιδιά αφενός διασκέδασαν πολύ με τη δραματοποίηση αφετέρου δήλωσαν πως ένιωσαν πολύ άσχημα ως ήρωες που ανακρίνονταν με την έννοια πως αντιλήφθηκαν πως οι πράξεις τους ήταν άσχημες, είχαν κακές προθέσεις χωρίς όμως να υπάρχει ουσιαστική αιτία. Έτσι επιτεύχθηκε η ενσυναίσθηση και η συνειδητοποίηση πως πολλές φορές οι άνθρωποι είναι αρνητικοί δίχως πραγματικό λόγο.

5η-8η διδακτική ώρα

Αρχικά προβάλαμε αποσπάσματα από τη δημοφιλή ταινία για παιδιά «Απαισιότατος». Τα παιδιά ενθουσιάστηκαν. Έβλεπαν με μεγάλο ενδιαφέρον τις

σκηνές. Σχολιάσαμε τις σκηνές βίας που προβάλλονται. Μιλήσαμε για τους ανθρώπους-στόχους (μικρή σε ηλικία, αδύναμοι κτλ) που δέχονται εκφοβισμό και διάφορες μορφές βίας. Συζητήσαμε για το κοινό στο οποίο απευθύνεται η ταινία και για τους στόχους των δημιουργών της (επιτυχία, απήχηση στους θεατές, κέρδος κτλ). Έγινε προσπάθεια να αντιληφθούν οι μαθητές πως θα πρέπει να αντιμετωπίζουν κριτικά όλα όσα παρακολουθούν στην τηλεόραση, στις ταινίες, ακόμα και στο διαδίκτυο και να μην τα θεωρούν ουδέτερα και φυσικά. Σχολιάσαμε πως η συμπεριφορά του *απαισιότατου* δημιουργεί περισσότερα προβλήματα από όσα φαίνεται να λύνει. Μιλήσαμε για την εμφάνισή του, τα αντικείμενά του και τον χώρο στον οποίο κινείται. Προσπαθήσαμε να συνθέσουμε τα στοιχεία εκείνα που επιλέχτηκαν προσεκτικά, ώστε να δημιουργήσουν την προσωπικότητα του ήρωα.

Χωρίσαμε τους μαθητές σε 2 ομάδες των τριών και η κάθε ομάδα εργάστηκε πάνω σε μία μικρή ιστορία με βάση το πέμπτο φύλλο εργασίας. Αφού επεξεργάστηκαν γεγονότα και συναισθήματα που αφορούσαν τρίτους κλήθηκαν με βάση το τέταρτο φύλλο εργασίας να εκφράσουν προσωπικά συναισθήματα και σκέψεις. Στη συνέχεια παρουσιάστηκαν στην ολομέλεια οι σκέψεις και οι απαντήσεις της κάθε ομάδας ξεχωριστά και συμπληρώνονταν με απόψεις και των υπόλοιπων παιδιών. (Για τα φύλλα εργασίας βλέπε «Τεκμήρια»).

9η & 10η διδακτική ώρα

Χωρίσαμε τους μαθητές σε δύο τριάδες και τους δόθηκε ένα κοινό θέμα: «Ανήκει στην ομάδα των δημοφιλών κοριτσιών του σχολείου σας. Ένα κορίτσι που ήρθε φέτος στην τάξη σας θέλει να μπει στην παρέα σας, αλλά οι φίλες σου την αποκαλούν *βούρλο* και δεν τη θέλουν. Εσύ επιμένεις και λες ότι έχει καλό χαρακτήρα, επομένως αξίζει να την κάνετε παρέα. Οι υπόλοιπες αντιδρούν και σου λένε «ή εμείς ή αυτή».

Η μια ομάδα τους εξηγήθηκε ότι θα πρέπει να φτιάξει μια ιστορία που να οδηγεί σε σύγκρουση και σε αδιέξοδο και η δεύτερη να κάνει καλύτερη διαχείριση των συναισθημάτων των ηρώων και η έκβαση να είναι ικανοποιητική από όλες τις

πλευρές. Οι ομάδες καθοδηγήθηκαν να κρατήσουν σημειώσεις στο πρόχειρό τους με τη μορφή σχεδιαγράμματος, το οποίο θα τους βοηθούσε στην παρουσίαση.

Και οι δύο ομάδες κατάφεραν να αποδώσουν σωστό νόημα στις ιστορίες τους με βάση τις παραμέτρους που τους ζητήθηκαν. Σε κάθε παρουσίαση υπήρξε αυτοαξιολόγηση και ετεροαξιολόγηση ως προς το αν η ιστορία καλύπτει τις προδιαγραφές που δόθηκαν αρχικά και αν η παρουσίαση ήταν αποτελεσματική και έδινε στο κοινό να καταλάβει με ενδιαφέροντα τρόπο τα σημεία στα οποία εστιάζει. Πριν την έναρξη της δραστηριότητας, είχαν δοθεί σαφείς οδηγίες για τον τρόπο δόμησης της ιστορίας και παρουσίασής της στην ολομέλεια, εκμαιεύοντας από τα παιδιά τις απαντήσεις στα πλαίσια μιας επανάληψης των όσων είχαμε κάνει στα προηγούμενα δίωρα.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/-Α ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Φύλλο εργασίας 1

Χρησιμοποιήστε ένα πρόγραμμα καταγισμού ιδεών (όπως το inspiration) και φτιάξτε ένα ιδεόγραμμα με τα δομικά στοιχεία του αφηγηματικού κειμένου.

Ανοίξτε το πρόγραμμα inspiration που βρίσκεται στην επιφάνεια εργασίας.

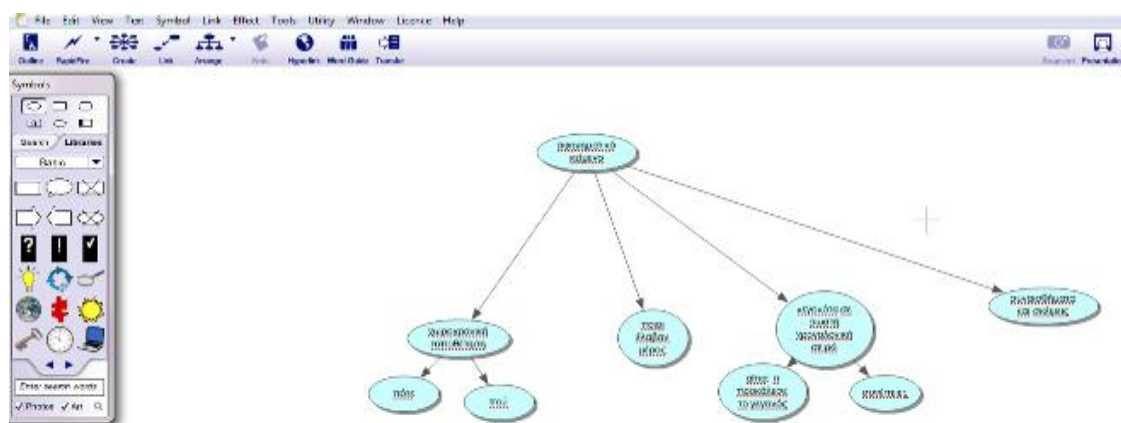
Επιλέξτε diagram

Στη συνέχεια φτιάξτε ένα ιδεόγραμμα καλύπτοντας τα ακόλουθα θεματικά πεδία:

Πότε, πού, τι, ποιοι έλαβαν μέρος, σειρά των γεγονότων, αιτία, συνέπειες, συναισθήματα, σκέψεις

Κάθε φορά που θέλετε να προσθέσετε μια καινούρια ιδέα επιλέγετε create από τις επιλογές που υπάρχουν στην πάνω μπάρα. Το ιδεόγραμμά σας μπορεί να έχει την παρακάτω μορφή:

Φύλλο εργασίας 2

Απαντήστε τις παρακάτω ερωτήσεις που έχουν σχέση με το κείμενο: « Η Αστραδενή στο νέο της σχολείο»

1. Σε τι χρόνους βρίσκονται τα ρήματα; Τι παρατηρείτε;
2. Σε τι πρόσωπο είναι τα ρήματα; Τι παρατηρείτε;
3. Υπάρχει διάλογος ή περιγραφή μέσα στο κείμενο;
4. Με ποια σειρά έγιναν τα γεγονότα; Με αυτή που έγιναν στην πραγματικότητα ή αλλιώς;

Φτιάξτε τώρα ένα άλλο ιδεόγραμμα με τις πληροφορίες που συλλέξατε από τις ερωτήσεις που προηγήθηκαν. Ακολουθήστε την ίδια διαδικασία με την κατασκευή του ιδεογράμματος του φύλλου εργασίας 1.

Φύλλο εργασίας 3

Αξιοποιώντας τις σημειώσεις από το 1^ο και 2^ο φύλλο εργασίας, φτιάξτε ένα άλλο που να αναφέρεται σε ένα συμβάν που έγινε εντός του σχολείου και σας έκανε να στενοχωρηθείτε. Στη συνέχεια γράψτε την αφήγησή σας προσέχοντας τα εξής σημεία:

- Χρησιμοποιούμε χρόνους παρελθοντικούς ή και ιστορικό ενεστώτα
- Γράφουμε την αφήγηση σε πρώτο πρόσωπο, αν θέλουμε να συμμετέχουμε κι εμείς στον μύθο ή διαφορετικά σε τρίτο πρόσωπο
- Μπορείτε να εμπλουτίσετε την αφήγησή σας με εικόνες που θα βρείτε στο διαδίκτυο, οι οποίες θα ζωντανέψουν το κείμενό σας.

Φύλλο εργασίας 4

Να καταγράψετε τα συναισθήματα που βιώνει η Αστραδενή και στη συνέχεια να προσπαθήσετε να σκεφτείτε και να γράψετε στις προτάσεις που ακολουθούν όσα περισσότερα συναισθήματα μπορείτε:

Πώς θα αισθανόσασταν ...

- Αν χάνατε το αγαπημένο σας παιχνίδι;.....
.....
.....
- Αν γράφατε άριστα σε ένα διαγώνισμα στα Μαθηματικά;.....
.....
.....
- Αν μαθαίνατε ότι τραυματίστηκε ο καλύτερός σας φίλος με το ποδήλατο;.....
.....
.....
- Αν αναγκαζόσασταν να αλλάξετε σχολείο;.....
.....
.....
- Αν οι συμμαθητές σας στο σχολείο δεν σας έκαναν παρέα;.....
.....

Φύλλο εργασίας 5

Ομάδα 1

Διαβάστε την παρακάτω ιστορία και βρείτε ποιο συναίσθημα εκφράζει ο ήρωας μέσα από την αντίδρασή του.

Στο διάλειμμα τα παιδιά μαζεύτηκαν να παίξουν ποδόσφαιρο. Τότε ξέσπασε καυγάς. Ο Γιάννης της τρίτης τάξης προσπαθούσε με κλωτσιές να βγάλει τους υπόλοιπους παίκτες εκτός μάχης, για να βάλει γκολ. Ο Μιχάλης, μην αντέχοντας να βλέπει την άδικη συμπεριφορά του Γιάννη, όρμησε κατά πάνω του και του έδωσε μια δυνατή γροθιά στη μύτη.

- Ποιο ήταν το συναίσθημα του Μιχάλη όταν είδε τον Γιάννη να παραβιάζει τους κανόνες του παιχνιδιού;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- Πώς κρίνετε την αντίδρασή του;

.....

.....

.....

.....

.....

- Γράψτε με ποιο διαφορετικό τρόπο θα μπορούσε ο Μιχάλης να εκφράσει το θυμό του.

.....

.....

.....

- Ποια νομίζετε ότι θα ήταν η αντίδραση του Γιάννη, αν ο Μιχάλης εξέφραζε διαφορετικά τον θυμό του;

.....

.....

.....

2^η ομάδα:

Διαβάστε την παρακάτω ιστορία και βρείτε ποιο συναίσθημα εκφράζει ο ήρωας μέσα από την αντίδρασή του.

Εδώ και μερικές ημέρες η Έλσα δε θέλει να πάει σχολείο. Σηκώνεται με δυσκολία το πρωί και όταν η μαμά της την ρωτάει τι της συμβαίνει, εκείνη σκύβει το κεφάλι και δε θέλει να απαντήσει. Στην πραγματικότητα η Έλσα δε θέλει να πάει στο σχολείο, επειδή τα παιδιά την κοροϊδεύουν. Το ποτήρι ξεχείλισε όταν έγιναν εκλογές στην τάξη και η Έλσα αποφάσισε να βάλει υποψηφιότητα. Όλη η τάξη συνεννοήθηκε να γελάσει σε βάρος της και τα παιδιά της υποσχέθηκαν ότι θα την ψηφίσουν. Έφτιαξαν μάλιστα και μια μεγάλη αφίσα όπου ενίσχυναν τη συμμετοχή της στις μαθητικές εκλογές. Τα αποτελέσματα ήταν απογοητευτικά για την Έλσα. Είχε μόνο μία ψήφο.

“Τα παιδιά παίζει...”

➤ Ποια συναισθήματα βιώνει η Έλσα μετά τα αποτελέσματα των εκλογών;

➤ Με ποιον τρόπο εκδηλώνει τα συναισθήματά της;

➤ Κατά τη γνώμη σας βοηθά αυτή η συμπεριφορά την Έλσα να νιώσει καλύτερα;

➤ Με ποιο διαφορετικό τρόπο θα μπορούσε η Έλσα να εκφράσει τα συναισθήματά της;

3^η ομάδα

Διαβάστε την παρακάτω ιστορία και βρείτε ποιο συναίσθημα εκφράζει ο ήρωας μέσα από την αντίδρασή του.

Ο Κωνσταντίνος παίζει με τον Γιώργο με ένα μπαλάκι την ώρα του διαλείμματος. Σε κάποια στιγμή ο Κωνσταντίνος αστοχεί και χτυπάει με το μπαλάκι το βάζο πάνω στην έδρα. Ο Πάνος κατευθύνθηκε προς την έδρα και είπε στον Κωνσταντίνο: «Κοίτα τι έκανες!» Τη στιγμή εκείνη άνοιξε η πόρτα και μπήκε μέσα η δασκάλα. Βλέποντας τον Πάνο κοντά στην έδρα πίστεψε ότι εκείνος έκανε τη ζημιά και αφού τον μάλωσε του είπε να πάει στον διευθυντή. Ο Πάνος δεν ήξερε πώς να αντιδράσει. Παρόλα αυτά έριξε ένα βλέμμα στον Κωνσταντίνο και έφυγε. Κανείς δε μίλησε.

➤ Πώς νομίζετε ότι νιώθει ο Πάνος για αυτό που έγινε;

➤ Εξέφρασε ο Πάνος τα συναισθήματά του για το συμβάν;

➤ Πώς νομίζετε ότι αισθάνεται ο Κωνσταντίνος για αυτό που έγινε;

- Τι διαφορετικό θα μπορούσε να είχε κάνει;

- Πόσο διαφορετικά θα μπορούσε να είχε αντιδράσει η δασκάλα στο θέμα του σπασμένου βάζου;

Z. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το 5^ο δώρο θα μπορούσε να επεκταθεί και στη δημιουργία ενός θεατρικού έργου με θέμα τη σχολική βία. Οι μαθητές μπορούν να ετοιμάσουν τα σκηνικά με διάφορα προγράμματα δημιουργίας αφισών, να φτιάξουν τους διαλόγους, έναν αφηγητή που θα μιλάει για τα συναισθήματα που βιώνουν οι ήρωες και τα ερωτηματικά που τους ταλανίζουν κάθε φορά. Τέλος, επιλέγουν και την κατάλληλη μουσική.

H. ΚΡΙΤΙΚΗ

Οι δραστηριότητες του σεναρίου κράτησαν ζωντανό το ενδιαφέρον των παιδιών μέχρι το τέλος. Ολοκληρώθηκαν με επιτυχία και μας έδωσαν τις βάσεις για να οργανώσουμε υλικό και ιδέες για τη συμμετοχή μας στο διαγωνισμό «Λέμε όχι στο Σχολικό Εκφοβισμό» στα πλαίσια του προγράμματος με θέμα «Σέβομαι τη Διαφορετικότητα: Ένα πρόγραμμα κατά της ενδοσχολικής βίας 2014-2015».

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κόμης, Β. 2004. *Εισαγωγή στις Εκπαιδευτικές Εφαρμογές των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών*. Αθήνα: Εκδ. Νέων Τεχνολογιών.

Κουτσογιάννης, Δ. 2011α. Σεναρία: δομή και αξιολόγηση εκπαιδευτικών σεναρίων. Στο *Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση και την εφαρμογή των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη*. Επιμορφωτικό Υλικό για την εκπαίδευση των επιμορφωτών στα ΠΑΚΕ.. Α΄ έκδοση, 360-404. Πάτρα: ΕΑΙΤΥ.

Κουτσογιάννης, Δ. 2011β. ΤΠΕ και γραμματισμός. Στο *Επιμόρφωση εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση και την εφαρμογή των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη*. Επιμορφωτικό υλικό για την εκπαίδευση των επιμορφωτών στα Πανεπιστημιακά Κέντρα Επιμόρφωσης, τεύχος 3, 32-71. Πάτρα: ΕΑΙΤΥ.

Μικρόπουλος, Τ.-Α. & Ι. Μπέλλου. 2010... *Σενάρια διδασκαλίας με υπολογιστή*.
Αθήνα: Κλειδάριθμος

Χατζηχρήστου, Χ.-Γ. 2011. Εκπαιδευτικό Υλικό II Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση,
Τετράδιο Δραστηριοτήτων για Μαθητές Δημοτικού. Αθήνα: Τυποθήτω.